

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА ІСТОРІЇ ДЕРЖАВИ І ПРАВА**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан юридичного факультету

_____ **Ярослав ЛАЗУР**

«_____» _____ 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЮРИДИЧНА ДЕОНТОЛОГІЯ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право
Спеціальність	D8 Право
Освітня програма	Право
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Ужгород 2025

Робоча програма навчальної дисципліни **«Юридична деонтологія»** для здобувачів вищої освіти галузі знань **Д Бізнес, адміністрування та право** спеціальності **Д 8 Право** освітньої програми **Право**.

Розробники: Переш І.Є., доцент, к.ю.н., завідувач кафедрою теорії та історії держави і права; Зан М.І., старший викладач кафедри теорії та історії держави і права; Когут М.Г., к.ю.н., доцент кафедри теорії та історії держави і права; Щока С.В. к.ю.н., асистент кафедри теорії та історії держави і права.

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри *теорії та історії держави і права*.

протокол № 1 від «28» серпня 2025 року

Завідувач кафедри _____ Іван ПЕРЕШ

Схвалено науково-методичною комісією юридичного факультету

протокол № 2 від «08» вересня 2025 року

Голова науково-методичної комісії _____ Павло ЧЕРЕВКО

© Переш І.Є., Зан М.І., Когут М.Г., Щока С.В., 2025р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2025р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	1-й	1-й
Кількість модулів – 1	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3,2 самостійної роботи здобувача освіти – 2,1	1-й	1-й
	Лекції:	
	30	10
	Практичні (семінарські):	
	-	6
Вид підсумкового контролю: екзамен	Лабораторні:	
	24	-
Форма підсумкового поточного контролю: модульна контрольна робота	Самостійна робота:	
Форма підсумкового контролю: усна	36	38

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Юридична деонтологія – це галузь юридичної науки, що узагальнює знання про мудрість спілкування і мистецтво прийняття правильного рішення у юридичній практиці.

Юридична деонтологія є навчальною дисципліною, яка розкриває загальну картину юридичної діяльності, як практичної, так і наукової та навчальної, а також систему юридичної освіти.

Знання юридичної деонтології має важливе значення для здобувачів освіти юридичних навчальних закладів, адже вони пов'язують свою подальшу професійну діяльність зі здійсненням правової роботи в суспільному виробництві, зокрема зі включенням у суспільні відносини на основі самостійно сформованих деонтологічних норм.

Дана навчальна дисципліна має ввести майбутнього юриста у зміст своєї спеціальності, ознайомити його з місцем і значенням юридичної професії в суспільстві, розкрити деонтологічні вимоги, що висуваються до фахівця, надати загальне уявлення про засади, норми, вміння та навички, які він повинен опанувати, аби відповідати своєму професійному призначенню. У процесі обговорення питань здобувачі освіти навчаються формулювати й викладати свої думки і висновки, застосовувати теоретичні побудови відповідно до практичних вимог державно-правового будівництва в Україні на сучасному етапі.

Метою юридичної деонтології як навчальної дисципліни є розкриття соціально-нормативного змісту професійної діяльності юриста, її принципів, особливостей та ролі в житті суспільства і держави; характеристика її минулого, сьогодення і тенденцій подальшого розвитку. Вона повинна забезпечити формування ціннісних орієнтацій здобувача освіти, запропонувавши цілісну систему вимог, які пред'являються до юриста в цивілізованому суспільстві, що прагне до побудови демократичної правової держави. Тим більше, що роль і значення юридичної професії незмінно зростають, престижність і високий ступінь соціальної затребуваності фахівців є безперечним.

Завданням юридичної деонтології є вивчення основ професійно-правової, політичної, етичної, естетичної, загальносоціальної культури, тому що модель сучасного юриста містить у собі не тільки професіоналізм як якісну характеристику фахівця в галузі юриспруденції, але й ряд особистісних властивостей, що характеризують юриста як високоморальну, висококультурну, духовну особистість, інтелігента у всіх соціальних проявах, що володіє загальнокомунікативними та іншими якостями.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі правничої діяльності.

Загальні компетентності:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК 1);
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК 2);
- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК 3);
- здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології (ЗК 6);
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК 7);
- здатність бути критичним і самокритичним (ЗК 8);
- здатність працювати в команді (ЗК 9);
- здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів) (ЗК 10);
- здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми (ЗК 12);
- цінування та повага різноманітності і мультикультурності (ЗК 14).

Спеціальні (фахові) компетентності:

- здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві (СК 1);

- цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи (СК 3);
- здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції (СК 12);
- здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації (СК 14);
- здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення (СК 16).

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Юридична деонтологія» вивчається на першому році навчання першого (бакалаврського) освітнього рівня і, відповідно, до структурно-логічної схеми освітньої програми «Право» опанування дисципліни не потребує попереднього вивчення освітніх компонентів у межах зазначеної освітньої програми.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Право», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких результатів навчання (РН):

Результати навчання	Шифр РН
Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.	РН 2
Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.	РН 3
Складати та узгоджувати план власного прикладного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами.	РН 7
Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.	РН 9
Мати базові навички риторики.	РН 11
Доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло.	РН 12
Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.	РН 13
Працювати в команді, забезпечуючи виконання завдань команди.	РН 17
Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.	РН 18
Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.	РН 19
Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.	РН 20
Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.	РН 22

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Юридична деонтологія»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр РН
Знати міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист	РН 2

прав людини і основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини у контексті професійної етики юриста.	
Вміти здійснювати збір та інтегрований аналіз інформації з різних джерел для вирішення етичних і правових завдань.	PH 3
Вміти складати та узгоджувати план власного прикладного дослідження з юридичної деонтології та самостійно збирати відповідні матеріали із визначених джерел.	PH 7
Вміти самостійно визначати обставини, в яких необхідна професійна або етична допомога, та діяти відповідно до отриманих рекомендацій.	PH 9
Знати основи риторики як засобу ефективної професійної комунікації юриста.	PH 11
Вміти доносити до респондента правовий чи етичний матеріал доступною, зрозумілою та коректною мовою.	PH 12
Знати особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права з урахуванням професійної відповідальності та етики.	PH 13
Вміти працювати в команді, забезпечуючи ефективну взаємодію для досягнення спільних цілей з дотриманням етичних стандартів.	PH 17
Вміти застосовувати в професійній діяльності сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи з урахуванням юридичної деонтології.	PH 18
Вміти пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів, акцентуючи на їх етичній складовій.	PH 19
Вміти виокремлювати й аналізувати юридично значущі факти та формулювати обґрунтовані правові висновки відповідно до норм професійної етики.	PH 20
Вміти надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях, дотримуючись принципів юридичної етики.	PH 22

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

Основними видами навчальних занять є: лекція, практичне заняття, самостійна робота, індивідуальна робота, консультація.

Види навчальних занять проводяться у таких формах: пояснення, розповідь, навчальна дискусія, самостійна робота.

Методи навчання: логічні методи; спеціально-юридичні методи, зокрема, історико-правовий, порівняльно-правовий, системно-структурний; пошуковий метод; метод мозкового штурму; метод проблемного викладу; дослідницький метод; робота в малих групах тощо.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: заслуховування виступів у ході проведення практичних занять; виконання кожним із здобувачів освіти індивідуального творчого завдання (есе), яке захищається у вигляді доповіді відповідно до запропонованих тем у рамках навчальної дисципліни.

Форма модульного контролю: письмова/усна контрольна робота.

Форма підсумкового семестрового контролю: усний екзамен.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота						Модульна контрольна робота	Сума
T8	T9	T10	T11	T12	T15	50	100
8	8	8	8	9	9		

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття / лабораторні заняття	3/12	50
Модульна контрольна робота		50
Разом	3/12	100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Упродовж семестру, в якому вивчається дисципліна, здобувачі освіти повинні написати/усно скласти модульну контрольну роботу, що оцінюються у діапазоні від 0 до 50 балів.

Модульна контрольна робота здійснюється у формі надання письмових/усних відповідей на 10 запитань, кожне з яких оцінюється у 5 балів. Підсумкова кількість балів за модульну контрольну роботу складається із сукупності правильних відповідей на 10 запитань і не може перевищувати 50 балів.

Неявка чи невиконання модульної контрольної роботи оцінюється в 0 балів незалежно від причини невиконання (неявки).

Здобувач вищої освіти, який не з'явився на модульну контрольну роботу, або ж його модульна оцінка складає від 0 до 34 балів, зобов'язаний скласти (перескласти) модуль до початку підсумкового контролю у строки, визначені викладачем дисципліни та погоджені деканатом факультету.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Екзаменаційна методика оцінювання. До складання екзамену допускаються здобувачі вищої освіти, які мають підсумковий доекзаменаційний рейтинговий бал не менше 35.

Здобувач вищої освіти, доекзаменаційний рейтинговий бал якого складає від 0 до 34 балів, зобов'язаний покращити його до початку екзамену під час чергування викладачів на кафедрі у строки, визначені викладачем дисципліни та погоджені деканатом факультету. В протилежному випадку, здобувач не допускається до екзамену, і у нього виникає академічна заборгованість.

Екзамен з навчальної дисципліни здобувач вищої освіти може не складати, якщо він успішно пройшов модульний контроль та його влаштовує підсумкова доекзаменаційна рейтингова оцінка за навчальний рік. Здобувачі вищої освіти, рейтинговий бал яких становить від 35 до 59, екзамен складають обов'язково. Здобувач освіти може підвищити на екзамені

рейтинговий бал, при цьому, за результатами складання екзамену оцінка не може бути менша за доекзаменаційний рейтинговий бал.

Екзамен проводиться в усній формі. Екзаменаційний білет складається з трьох теоретичних питань. Оцінювання результатів навчання на екзамені здійснюється за 100-бальною шкалою. Оцінка за екзамен вноситься у відомість обліку успішності.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Знання здобувачів вищої освіти з дисципліни оцінюються за такими критеріями:

оцінку «**відмінно**» (90-100 балів, **A**) заслуговує здобувач освіти, який: всебічно і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом; вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях; засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває; вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію; самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи;

оцінку «**добре**» (82-89 балів, **B**) – заслуговує здобувач освіти, який: повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях; має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування; під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправив, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

оцінку «**добре**» (74-81 бал, **C**) заслуговує здобувач освіти, який: в цілому навчальну програму засвоїв, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок; вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність; опанував навчально-програмовий

матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

оцінку «задовільно» (64-73 бали, D) – заслуговує здобувач освіти, який: знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії; виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок; ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою; допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення;

оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) – заслуговує здобувач освіти, який: володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер;

оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) – виставляється здобувач освіти, який: виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань;

оцінка «незадовільно» (35 балів, F) – виставляється здобувач освіти, який: - володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім; - допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою; - не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

До модульної контрольної роботи допускаються всі здобувачі освіти, а до підсумкового семестрового контролю з навчальної дисципліни – здобувачі освіти, які отримали не менше 35 балів (враховуються як результати модульної контрольної роботи та поточного контролю під час семінарської та самостійної роботи здобувач освіти).

До підсумкового (семестрового) контролю з навчальної дисципліни не допускаються здобувачі освіти, підсумкова модульна оцінка яких становить менше 35 балів. Здобувач освіти, який за результатами модульних контролів отримав оцінку «F» (менше 34 балів), повинен до проведення підсумкового (семестрового) контролю покращити цю оцінку. Без такого покращання він до підсумкового (семестрового) контролю не допускається.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Юридична деонтологія як наука та навчальна дисципліна.

Поняття і зміст деонтології як науки про належну професійну діяльність. Історія становлення і розвитку деонтологічних знань і юридичної деонтології зокрема. Поняття, ознаки та функції юридичної деонтології. Місце і роль юридичної деонтології в системі гуманітарних знань. Юридична деонтологія як навчальна дисципліна. Зв'язок юридичної деонтології з правовими та іншими науками і навчальними дисциплінами. Загальні освітянські та спеціальні завдання юридичної деонтології.

Предмет юридичної деонтології як науки і навчальної дисципліни. Поняття юридичної науки та юридичної практики. Структура юридичної деонтології як цілісна система знань про правничу професію. Методи юридичної деонтології: загальнонаукові, часткові (конкретні) та спеціальні. Загальний огляд наукової та науково-методичної літератури з юридичної деонтології.

Тема 2. Професія юриста: сутність та соціальне призначення.

Поняття та загальна характеристика професії юриста. Сутність та соціальне призначення юридичної професії. Основні підходи до поняття терміну „юрист”. Історичні аспекти виникнення та розвитку професії юрист. Юристи в Стародавній Греції та Стародавньому Римі. Професія юриста в Середньовічній Європі. Юрист у нові часи. Характерні ознаки професії юрист, які відрізняють її від інших професій. Формування професійної майстерності фахівця-юриста. Основні вимоги, що ставляться до юридичної професії.

Міжнародні та вітчизняні джерела юридичної деонтології. Роль деонтологічних кодексів у професійній діяльності юристів. Міжнародні стандарти професійної діяльності юристів. Місце юридичної деонтології в системі суспільних та юридичних наук.

Тема 3. Поняття, зміст та види юридичної діяльності.

Поняття соціальної діяльності. Поняття та характеристика юридичної діяльності. Соціальне походження та соціальна обумовленість юридичної діяльності. Ознаки юридичної діяльності. Мета та завдання юридичної діяльності. Правова регламентація юридичної діяльності.

Зміст юридичної діяльності. Дії, які складають основу юридичної діяльності: ведення юридичної справи, складання юридичних документів, юридичне консультування, виступи в юридичних установах, тлумачення текстів нормативно-правових актів, та інших юридичних документів, правове виховання, правова агітація та пропаганда правових знань, правове навчання та викладацька діяльність в юридичних навчальних закладах, підготовка та написання наукових робіт.

Види (форми) здійснення юридичної діяльності: освітня, навчальна, наукова, практична.

Основні критерії класифікації видів юридичної діяльності: за змістом; за спеціальностями; за соціальними сферами; за кількістю уповноважених осіб, що здійснюють розгляд юридичної справи; за змістом інтелектуальної роботи; за суспільною сферою в якій вона здійснюється; за професійною спеціалізацією або за суб'єктами здійснення.

Поняття соціального регулювання юридичної діяльності. Засоби соціального регулювання юридичної діяльності. Роль соціальних норм у регулюванні юридичної діяльності. Взаємозв'язок права та інших соціальних норм у юридичній діяльності. Проблеми співвідношення етики та права. Сучасні тенденції розвитку юридичної діяльності.

Тема 4. Юридична освіта та навчальна діяльність.

Поняття, види і форми юридичної освіти. Система юридичної освіти в Україні. Загальна характеристика законодавства в галузі вищої освіти. Державні стандарти вищої юридичної освіти. Поняття компетентностей, їх види та значення. Взаємозв'язок юридичної освіти, юридичної науки і юридичної практики.

Види закладів вищої освіти (ЗВО), їх структура та принципи діяльності (університет, дослідницький університет, академія, інститут, коледж). Національний заклад вищої освіти.

Суб'єкти освітньої діяльності. Наукові, науково-педагогічні та педагогічні працівники, їх права та обов'язки. Здобувачі вищої освіти (студент, курсант, аспірант, ад'юнкт, докторант, асистент-стажист), інші особи, які навчаються у закладах вищої освіти (слухач), їх права та обов'язки.

Рівні вищої освіти: початковий рівень (короткий цикл) вищої освіти; перший (бакалаврський) рівень; другий (магістерський) рівень; третій (освітньо-науковий/освітньо-творчий) рівень; науковий рівень. Ступені вищої освіти: молодший бакалавр, бакалавр, магістр, доктор філософії/доктор мистецтва.

Загальна характеристика освітнього процесу у ЗВО. Форми здобуття освіти в закладах вищої освіти: інституційна (очна (денна, вечірня), заочна, дистанційна, мережева), дуальна. Форми організації освітнього процесу та види навчальних занять. Види самостійної роботи

студента. Практична підготовка студентів. Контрольні заходи. Навчальний час студента. Науково-методичне забезпечення навчального процесу. Переведення, відрахування, та поновлення студентів. Працевлаштування випускників.

Міжнародні зв'язки ЗВО. Сучасні тенденції розвитку вищої юридичної освіти в Україні. Перепідготовка, стажування та підвищення кваліфікації працівників юридичної сфери.

Розвиток юридичної освіти у Закарпаття. Формування правничої школи Закарпаття. Становлення та розвиток юридичного факультету ДВНЗ «УжНУ».

Особливості здобуття юридичної освіти у США, Великобританії, Японії, Німеччині та державах Центрально-Східної Європи.

Тема 5. Юридична наукова діяльність.

Поняття юридичної науки. Функції юридичної науки. Зміст і структура юридичної науки. Об'єкт та предмет юриспруденції. Методологія юриспруденції. Загальнонаукові методи мислення. Спеціально-наукові методи юридичних наукових дисциплін.

Юриспруденція як система юридичних наук. Загальна характеристика видів юридичних наукових дисциплін. Юридичні науки теоретичного й історичного профілю. Галузеві або нормативні юридичні наукові дисципліни. Спеціальні або прикладні юридичні наукові дисципліни. Перспективи розвитку юриспруденції.

Становлення та розвиток юридичної науки в Україні після проголошення незалежності. Академія правових наук України: структура та основні повноваження. Наукова робота в вищих закладах освіти. Основні напрямки наукових юридичних досліджень. Академічна доброчесність, академічна мобільність та академічна свобода.

Організаційні засади наукової діяльності студентів-правників. Есе, Контрольні, курсові, дипломні та магістерські роботи. Організація і контроль процесу підготовки та захисту письмових робіт. Вибір проблеми дослідження, обґрунтування теми, вибір об'єкта, предмета та визначення мети дослідження. Опрацювання нормативних, наукових, навчально-методичних та інших літературних джерел. Підготовка до написання та написання роботи. Основні вимоги до структури та тексту письмової роботи. Правила оформлення письмової роботи та вимоги до неї. Рецензування, підготовка та проведення захисту письмової роботи. Студентські наукові гуртки.

Наукова кар'єра юриста. Основні форми підготовки наукових і науково-педагогічних працівників вищої кваліфікації. Аспірантура: очна (денна, вечірня) та заочна. Докторантура. Вчені звання в Україні (старший дослідник, доцент, професор). Наукові ступені в Україні (молодший бакалавр, бакалавр, магістр, доктор філософії, доктор наук).

Тема 6. Юридична практична діяльність.

Поняття та загальна характеристика юридичної практичної діяльності. Основні ознаки юридичної практичної діяльності. Принципи юридичної практичної діяльності. Професіоналізм юридичної практичної діяльності. Незалежність юридичної практичної діяльності. Компетентність юридичної практичної діяльності. Повага до прав, свобод та законних інтересів інших суб'єктів та недопущення їх порушення. Конфліктність юридичної практичної діяльності. Інформативність юридичної практичної діяльності. Гласність юридичної практичної діяльності. Конфіденційність юридичної практичної діяльності (або професійна таємниця). Чесність, порядність та щирість у веденні юридичної справи.

Завдання юридичної практичної діяльності. Соціальні і спеціально-правові функції юридичної практичної діяльності. Зміст юридичної практичної діяльності: ведення юридичної справи, тлумачення правових текстів, консультування з правових питань, представництво юристом інтересів суб'єкта права та інші.

Юридична практична діяльність і правова практика. Процедури юридичної практичної діяльності. Умови здійснення юридичної практичної діяльності. Прийоми та засоби юридичної практичної діяльності. Координація і взаємодія у ході здійснення юридичної практичної діяльності.

Тема 7. Професійна майстерність фахівця-юриста.

Поняття загальної культури. Професійна та правова культура юриста. Моральна культура юриста. Моральні принципи та їх відображення в юридичній діяльності. Етична культура. Політична культура юриста. Економічна культура юриста. Інформаційна культура юриста. Естетична культура юриста. Службовий етикет юриста. Становлення юриста як особистості.

Причини професійної деформації поведінки працівників юридичної сфери. Основні способи та засоби подолання та недопущення проявів деформації професійної поведінки правників. Фактори формування професійної свідомості та культури юристів.

Тема 8. Професіограма судді.

Загальна характеристика суддівської діяльності. Правове регулювання суддівської діяльності. Основні морально-етичні засади правосуддя. Основні принципи незалежності судових органів. Національна школа суддів України.

Загальні положення правового статусу судді. Вимоги до кандидатів на посаду судді. Порядок добору та призначення на посаду судді. Порядок призначення суддів на адміністративні посади. Вимоги щодо несумісності суддівської діяльності. Незалежність та недоторканність судді. Суддівська винагорода. Забезпечення житлових умов судді. Забезпечення потреб судді, пов'язаних з його діяльністю. Державний захист суддів та членів їхніх сімей.

Етика судді. Кодекс суддівської етики. Морально-етичні засади виконання суддею своїх обов'язків. Поведінка судді під час здійснення правосуддя. Позасудова поведінка судді. Відповідальність за неповагу до суду чи судді.

Судовий процес: етико-правовий зміст. Етика судової риторики. Етика судового рішення.

Дисциплінарна відповідальність судді: підстави та порядок застосування. Звільнення судді з посади: підстави та порядок застосування. Припинення повноважень судді.

Тема 9. Професійна діяльність прокурора.

Загальна характеристика професійної діяльності прокурора. Засади організації і діяльності прокуратури. Функції прокуратури. Гарантії незалежності прокуратури у здійсненні своїх повноважень. Матеріальне і соціальне забезпечення працівників прокуратури. Науково-навчальні та інші установи прокуратури.

Вимоги до осіб, які призначаються на посади прокурорів. Добір кандидатів та їх призначення на посаду прокурора. Фактори, що враховуються в ході підвищення в посаді прокурорського працівника.

Професійна поведінка (етика) прокурорських працівників. Кодекс професійної етики та поведінки прокурорів. Основні принципи професійної етики та поведінки прокурорів. Основні вимоги до професійної та позаслужбової поведінки прокурора.

Етичні аспекти підтримання державного обвинувачення та представництва інтересів громадянина або держави в суді. Обвинувальна промова прокурора. Етичні аспекти здійснення нагляду за додержанням законів органами, які проводять оперативно-розшукову діяльність, дізнання, досудове слідство. Етичні аспекти здійснення нагляду за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян.

Відповідальність за порушення кодексу професійної етики та поведінки прокурорів. Дисциплінарна відповідальність працівників прокуратури. Звільнення прокурора з посади, припинення, зупинення його повноважень на посаді.

Тема 10. Професіограма адвоката.

Загальна характеристика адвокатської діяльності. Місце та роль адвоката в суспільному житті. Правове регулювання діяльності адвокатури. Поняття адвокатури України. Види

адвокатської діяльності. Професійні вимоги до адвоката. Набуття права на зайняття адвокатською діяльністю.

Принципи адвокатської професії. Незалежність адвокатської професії. Професійні та етичні вимоги до діяльності адвоката. Дотримання законності адвокатом. Пріоритет інтересів клієнта. Неприпустимість конфлікту інтересів. Конфіденційність адвокатської діяльності. Компетентність та добросовісність діяльності адвоката. Чесність і порядність адвокатської діяльності. Повага до адвокатської професії та культура поведінки адвоката. Вимоги до рекламування адвокатської діяльності.

Підстави для надання адвокатом правової допомоги. Прийняття адвокатом доручення про надання правової допомоги. Форма угоди про надання правової допомоги. Головні умови, на яких адвокат приймає доручення клієнта. Етика прийняття адвокатського доручення. Здійснення адвокатом правової допомоги. Етичні аспекти здійснення захисту за призначенням. Етичні аспекти надання адвокатом правової допомоги малозабезпеченим громадянам. Етичні аспекти відносин адвоката з недієздатним (обмежено, частково дієздатним) клієнтом. Етичні засади прийняття доручення на здійснення посередництва між клієнтами.

Гонорар адвоката. Фактори які впливають на визначення розміру гонорару. Компенсація витрат, пов'язаних з виконанням доручення. Гонорарні відносини у випадку дострокового розірвання угоди.

Розірвання угоди про надання правової допомоги за ініціативи клієнта. Розірвання угоди про надання правової допомоги за ініціативи адвоката. Розірвання угоди про надання правової допомоги через суперечність інтересів клієнтів або неможливість дотримання принципу конфіденційності.

Етичні відносини адвоката з судом та іншими учасниками судового провадження. Етичні аспекти відносин адвоката з органами досудового розслідування та адміністративної юрисдикції. Етичні аспекти відносин адвоката з державними органами. Етичні аспекти відносин адвоката з клієнтом – юридичною особою. Етичні аспекти взаємин між адвокатами. Адвокатська таємниця.

Зупинення та припинення права на заняття адвокатською діяльністю. Підстави та притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності. Види дисциплінарних стягнень, що можуть застосовуватися до адвоката.

Тема 11. Професійна діяльність нотаріуса.

Поняття і характеристика нотаріальної діяльності. Поняття нотаріату. Організаційні засади діяльності нотаріату. Органи і посадові особи, які вчиняють нотаріальні дії. Нотаріальний округ. Вимоги, що ставляться до нотаріуса.

Організація роботи державних нотаріальних контор. Вимоги до початку роботи приватного нотаріуса. Присяга нотаріуса. Сертифікація робочого місця нотаріуса. Помічник нотаріуса. Повноваження щодо вчинення нотаріальних дій. Права та обов'язки нотаріуса.

Правила професійної етики нотаріусів України. Стандарти професійної етики нотаріуса. Морально-етичні принципи нотаріуса при здійсненні професійної діяльності. Професійно-етичні правила поведінки нотаріуса. Відносини нотаріуса з особами, які до нього звертаються. Поведінка нотаріуса у позаслужбовий час.

Додержання таємниці вчинюваних нотаріальних дій. Обмеження у вчиненні нотаріальних дій. Кваліфікаційні комісії нотаріату. Свідectво про право на заняття нотаріальною діяльністю та випадки його анулювання.

Тема 12. Професійна діяльність органів поліції. Слідча діяльність.

Правові засади діяльності поліції. Принципи діяльності поліції. Основні повноваження поліції. Прийняття на роботу в поліцію. Загальні вимоги до осіб які приймаються в органи поліції. Порядок проходження служби в поліції.

Етикет у службовій діяльності працівників поліції. Форма службових взаємовідносин

працівників поліції при розмові та офіційному листуванні. Загальні правила поведінки співробітників поліції в громадських місцях. Взаємовідносини працівників поліції з учасниками дорожнього руху. Види та підстави для проведення поліцейських заходів.

Відповідальність працівників поліції. Підстави звільнення працівників поліції. Соціальний захист поліцейських.

Загальні засади діяльності слідчого. Поняття професії слідчого. Характерні риси слідчої діяльності. Правоохоронні інституції в яких функціонує професія слідчого.

Вимоги до діяльності слідчого. Єдність законності та моралі в роботі слідчого. Процесуальна незалежність та моральна відповідальність слідчого.

Етика провадження слідчих дій. Слідчий у кримінальному процесі. Слідчий і потерпілий: етика взаємин. Слідчий і засоби масової інформації: етика спілкування. Відповідальність слідчого.

Тема 13. Особливості організації та діяльності юридичних клінік в Україні.

Поняття, ознаки та сутність юридичної клініки. Основна мета та завдання діяльності юридичної клініки. Історичні передумови виникнення юридичних клінік. Досвід зарубіжних країн щодо діяльності юридичної клініки.

Принципи роботи юридичної клініки. Доцільність та ефективність методів роботи юридичної клініки. Необхідні критерії для роботи юридичної клініки.

Організаційна структура юридичної клініки. Правовий статус керівника юридичної клініки. Правовий статус викладача-куратора юридичної клініки. Права та обов'язки студентів-консультантів. Взаємостосунки між учасниками клініки. Взаємостосунки між студентом та викладачем-куратором. Відділи та правові гуртки юридичної клініки.

Порядок надання юридичних послуг: адміністративна робота та ведення справ. Взаємостосунки з клієнтом. Опитування клієнта та надання юридично обґрунтованої і відповідальної консультації. Аналіз ситуації та розгляд фактичних матеріалів справи. Підготовка і затвердження плану роботи по справі. Вивчення та аналіз нормативної бази і літератури. Консультація з викладачем. Складення юридичних документів. Участь в судових розглядах. Підготовка звіту про виконану роботу.

Особливості здійснення виїзних консультацій. Організація та підготовка мобільної групи для проведення виїзних консультацій. Аналіз регіону проведення виїзної консультації. Інформаційно-організаційне забезпечення виїзних консультацій. Матеріально-технічне забезпечення виїзних консультацій. Особливості підготовки звіту по виїзній консультації.

Особливості правопросвітницької діяльності. Розробка тематика правопросвітніх заходів. Особливості правової роботи з молодшими класами. Особливості підготовки та проведення правопросвітницьких та профорієнтаційних занять у закладах середньої освіти.

Стратегічне планування та звітність юридичної клініки. Техніка планування діяльності юридичної клініки. Аналіз ефективності та якості надання юридичної допомоги в юридичній клініці. Створення образу майбутнього юридичної клініки.

Тема 14. Академічна доброчесність та навички академічного письма як фахові компетентності здобувачів вищої освіти.

Поняття та загальна характеристика академічної доброчесності. Основні принципи та цінності академічної доброчесності. Культура академічної доброчесності. Нормативно-правове регулювання академічної доброчесності в Україні та світі. Закон України «Про освіту». Закон України «Про вищу освіту». ПОРЯДОК скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації. Проблемні питання реалізації принципу академічної доброчесності в ЗВО. Поняття академічної недоброчесності та її види. Фактори що впливають на порушення принципу академічної доброчесності. Плагіат як форма академічного шахрайства: поняття та види. Профілактика плагіату. Методи боротьби з плагіатом. Шляхи виявлення порушень академічної доброчесності. Антиплагіатні програми. Відповідальність за

академічний плагіат в Україні. Відповідальність за академічний плагіат в ДВНЗ «Ужгородський національний університет». Поняття та ознаки академічного письма. Порядок та вимоги до наукових публікацій. Стили оформлення бібліографічних посилань та порядок цитувань.

Тема 15. Професійні та етичні аспекти діяльності інших видів юридичних професій.

Поняття юридичної служби (юрисконсульта). Поняття юридичної консультативної діяльності. Юрисконсульти державних та недержавних (приватних) секторів. Основні завдання юридичної служби (юрисконсульта).

Професійні та етичні вимоги до юрисконсульта. Вимоги до керівника юридичної служби його заступника, головного спеціаліста та провідного спеціаліста юридичної служби. Підвищення кваліфікації працівників юридичних служб. Атестація керівників юридичних служб.

Права та обов'язки юридичної служби (юрисконсульта) на підприємстві та в установі. Умови роботи юрисконсульта. Гарантії незалежності юридичної служби (юрисконсульта). Відповідальність юрисконсульта.

Загальні засади діяльності державної виконавчої служби. Повноваження державної виконавчої служби. Заходи, які вправі використовувати державні виконавці у процесі застосування примусового виконання рішень.

Вимоги до працівників державної виконавчої служби. Права та обов'язки працівників державної виконавчої служби. Гарантії діяльності працівників виконавчої служби.

Діяльність працівника органів юстиції. Основні завдання органів юстиції. Вимоги до працівників органів юстиції. Відповідальність працівника органів юстиції.

Діяльність працівника митних органів. Вимоги до працівників, що приймаються на службу до митних органів. Права та обов'язки працівників митних органів. Відповідальність працівників митних органів.

Діяльність державного службовця у правотворчій і управлінській сфері. Права та обов'язки державних службовців у правотворчій і управлінській сфері. Управлінська діяльність державного службовця. Поняття посади. Право на державну службу. Основні вимоги при прийнятті на державну службу.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин 90					
	Форма навчання: денна					
	у тому числі					
	Усього	лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
Змістовий модуль 1. Юридична деонтологія та її місце в системі підготовки юристів.						
Юридична наука, освіта, практика і професія: характерні риси і взаємозв'язок.						
Загальна характеристика та професійні особливості окремих видів юридичної професії.						
Тема 1. Юридична деонтологія як наука та навчальна дисципліна	6	2				4
Тема 2. Професія юриста: сутність та соціальне призначення	4	2				2
Тема 3. Поняття, зміст та види юридичної діяльності	6	4				2

Тема 4. Юридична освіта та навчальна діяльність	4	2				2
Тема 5. Юридична наукова діяльність	4	2				2
Тема 6. Юридична практична діяльність	4	2				2
Тема 7. Професійна майстерність фахівця-юриста	8	4				4
Тема 8. Професіограма судді	6			4		2
Тема 9. Професійна діяльність прокурора	6			4		2
Тема 10. Професіограма адвоката	6			4		2
Тема 11. Професійна діяльність нотаріуса	6			4		2
Тема 12. Професійна діяльність органів поліції. Слідча діяльність.	6			4		2
Тема 13. Особливості організації та діяльності юридичних клінік в Україні	6	4				2
Тема 14. Академічна доброчесність та навички академічного письма як фахові компетентності здобувачів вищої освіти.	8	4				4
Тема 15. Професійні та етичні аспекти діяльності інших видів юридичних професій	12	4		4		4
Усього годин	90	30		24		36
Назви змістових модулів і тем	Кількість годин 90					
	Форма навчання: заочна					
	Усього	у тому числі				
		лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
Тема 1. Юридична деонтологія як наука та навчальна дисципліна	3	1				2
Тема 2. Професія юриста: сутність та соціальне призначення	3	1				2
Тема 3. Поняття, зміст та види юридичної діяльності	3	2				2
Тема 4. Юридична освіта та навчальна діяльність	3	1				2
Тема 5. Юридична наукова діяльність	3	1				2
Тема 6. Юридична практична діяльність	3	1				2
Тема 7. Професійна майстерність фахівця-юриста	3	1				2
Тема 8. Професіограма судді	3		1			2
Тема 9. Професійна діяльність прокурора	3		1			2
Тема 10. Професіограма адвоката	3		1			2
Тема 11. Професійна діяльність нотаріуса	3		1			2
Тема 12. Професійна діяльність органів поліції. Слідча діяльність.	5		1			4
Тема 13. Особливості організації та діяльності юридичних клінік в Україні	5	1				4
Тема 14. Академічна доброчесність та навички академічного письма як фахові компетентності здобувачів вищої освіти.	5	1				4
Тема 15. Професійні та етичні аспекти діяльності	5		1			4

інших видів юридичних професій						
Усього годин	54	10	6			38

6.3. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		заочна
1.	Професіограма судді	1
2.	Професійна діяльність прокурора	1
3.	Професіограма адвоката	1
4.	Професійна діяльність нотаріуса	1
5.	Професійна діяльність органів поліції. Слідча діяльність	1
6.	Професійні та етичні аспекти діяльності інших видів юридичних професій	1
Разом		6

6.4. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна
1.	Професіограма судді	4
2.	Професійна діяльність прокурора	4
3.	Професіограма адвоката	4
4.	Професійна діяльність нотаріуса	4
5.	Професійна діяльність органів поліції. Слідча діяльність	4
6.	Професійні та етичні аспекти діяльності інших видів юридичних професій	4
Разом		24

6.5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Юридична деонтологія як наука та навчальна дисципліна	4	2
2.	Професія юриста: сутність та соціальне призначення	2	2
3.	Поняття, зміст та види юридичної діяльності	2	2
4.	Юридична освіта та навчальна діяльність	2	2
5.	Юридична наукова діяльність	2	2
6.	Юридична практична діяльність	2	2
7.	Професійна майстерність фахівця-юриста	4	2
8.	Професіограма судді	2	2
9.	Професійна діяльність прокурора	2	2
10.	Професіограма адвоката	2	2
11.	Професійна діяльність нотаріуса	2	2
12.	Професійна діяльність органів поліції. Слідча діяльність.	2	4
13.	Особливості організації та діяльності юридичних клінік в Україні	2	4
14.	Академічна доброчесність та навички академічного письма як фахові компетентності здобувачів вищої освіти.	4	4
15.	Професійні та етичні аспекти діяльності інших видів юридичних професій	4	4
Разом		36	38

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби – персональні комп'ютери, мультимедійний проектор.

Програмне забезпечення – пакет Microsoft Office, сайт електронного навчання ДВНЗ «УжНУ», платформа «MOODLE», додаток GOOGLE MEET, корпоративна електронна адреса на домені UZHNU.EDU.UA.

8. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Поняття юридичної деонтології та її система.
2. Історія становлення та розвитку юридичної деонтології.
3. Предмет і методи юридичної деонтології.
4. Ознаки, завдання та функції юридичної деонтології.
5. Історія виникнення професії юрист.
6. Поняття професії юриста та її соціальне призначення.
7. Ознаки професії юриста.
8. Національні та міжнародні стандарти професійної діяльності юриста.
9. Роль деонтологічних кодексів у діяльності юристів.
1. Поняття та характеристика юридичної діяльності.
2. Ознаки юридичної діяльності.
3. Мета та завдання юридичної діяльності.
4. Зміст юридичної діяльності.
5. Основні види юридичної діяльності.
6. Проблеми співвідношення етики і права у юридичній діяльності.
7. Система та структура вищої юридичної освіти в Україні.
8. Загальна характеристика закладів вищої освіти України, які здійснюють підготовку фахівців-юристів.
9. Освітній процес у закладах вищої юридичної освіти: поняття, суб'єкти, основні елементи та особливості.
10. Становлення та розвиток юридичного факультету ДВНЗ «УжНУ».
11. Зарубіжний досвід та особливості підготовки фахівців-юристів.
12. Поняття юридичної науки: зміст, структура та функції.
13. Об'єкт, предмет та методологія юриспруденції.
14. Наукова робота в закладах вищої юридичної освіти.
15. Наукова діяльність студентів-правників під час навчання.
16. Наукова кар'єра юриста.
17. Поняття та загальна характеристика юридичної практичної діяльності.
18. Основні ознаки та принципи юридичної практичної діяльності.
19. Завдання та функції юридичної практичної діяльності.
20. Зміст юридичної практичної діяльності.
21. Юридична практична діяльність і правова практика.
22. Формування професійної майстерності фахівця-юриста.
23. Поняття професійної та правової культури юриста.
24. Політична, економічна та інформаційна культура юриста.
25. Етична та естетична культура юриста.
26. Поняття професійної деформації поведінки працівників юридичної професії та шляхи її подолання.
27. Загальна характеристика суддівської діяльності. Вимоги, що ставляться до судді.
28. Незалежність та недоторканість суддів.
29. Етика судді. Кодекс суддівської етики.
30. Судовий процес: етико-правовий зміст.

31. Відповідальність судді.
32. Загальна характеристика професійної діяльності прокурора. Вимоги до прокурорських працівників. Принципи організації та діяльності прокуратури.
33. Професійна поведінка (етика) прокурорських працівників. Кодекс професійної етики та поведінки прокурорів.
34. Етичні аспекти здійснення повноважень прокурора з виконання покладених на нього функцій.
35. Відповідальність працівників прокуратури.
36. Загальна характеристика адвокатської діяльності. Професійні вимоги до адвоката.
37. Принципи адвокатської професії та правила адвокатської етики.
38. Здійснення адвокатом правової допомоги. Гонорар адвоката.
39. Права і обов'язки адвоката у кримінальному і цивільному процесах. Адвокатська таємниця.
40. Відповідальність адвоката.
41. Поняття і характеристика нотаріальної діяльності. Професійні вимоги до нотаріуса.
42. Вимоги до початку роботи нотаріуса.
43. Етика нотаріуса. Правила професійної етики нотаріусів України.
44. Додержання таємниці вчинення нотаріальних дій. Обмеження у вчиненні нотаріальних дій.
45. Загальна характеристика професійної діяльності працівників поліції. Вимоги до поліцейського.
46. Етикет у службовій діяльності працівників поліції. Правила етичної поведінки поліцейських.
47. Загальна характеристика професії слідчого. Вимоги до діяльності слідчого.
48. Єдність законності та моралі в роботі слідчого. Етика провадження слідчих дій.
49. Поняття, мета та завдання юридичної клініки.
50. Надання юридичних консультацій та особливості здійснення виїзних консультацій юридичною клінікою.
51. Поняття та зміст академічної доброчесності.
52. Плагіат як форма академічного шахрайства: поняття та види.
53. Поняття та вимоги до академічного письма.
54. Правопросвітницька діяльність та інші види активності юридичної клініки.
55. Діяльність юридичної служби (юрисконсульта).
56. Діяльність державної виконавчої служби.
57. Діяльність працівників органів юстиції.
58. Діяльність працівників митних органів.
59. Діяльність державного службовця у правотворчій та управлінській сфері.

9. ПРИМІРНИЙ ПЕРЕЛІК ТЕМАТИКИ ЕСЕ

1. Історія становлення та розвитку юридичної деонтології.
2. Історія виникнення професії юрист.
3. Поняття професії юриста та її соціальне призначення.
4. Національні та міжнародні стандарти професійної діяльності юриста.
5. Роль деонтологічних кодексів у діяльності юристів.
6. Основні види юридичної діяльності та проблеми її класифікації.
7. Поняття та загальна характеристика юридичної практичної діяльності.
8. Проблеми співвідношення етики і права у юридичній професії.
9. Проблеми формування професійної майстерності фахівця-юриста.
10. Поняття професійної та правової культури юриста.
11. Причини професійної деформації поведінки працівників юридичної професії та шляхи її

подолання.

12. Поняття юридичної науки: зміст, структура та функції.
13. Наукова кар'єра юриста.
14. Юридична клініка: сутність та соціальне призначення.
15. Професіограма судді: професійно-етичний зміст.
16. Професіограма прокурора: професійно-етичний зміст.
17. Професіограма адвоката: професійно-етичний зміст.
18. Професіограма нотаріуса: професійно-етичний зміст.
19. Професіограма поліцейського: професійно-етичний зміст.
20. Професіограма слідчого: професійно-етичний зміст.
21. Діяльність юридичної служби (юрисконсульта): професійно-етичний зміст.
22. Діяльність державної виконавчої служби: професійно-етичний зміст.
23. Діяльність працівників органів юстиції: професійно-етичний зміст.
24. Діяльність працівників митних органів: професійно-етичний зміст.
25. Діяльність державного службовця у правотворчій та управлінській сфері

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література:

1. Бабенко А. М., Борисова О. О. Юридична деонтологія : навчальний посібник. Одеса: ОДУВС, 2022. 176 с.
2. Вавринчук М. П., Кравчук С.Й. Юридична деонтологія. Основи професійної діяльності юриста: навч. посіб. Хмельницький: ХНУ, 2023. 234 с.
3. Кацавець Р.С. Професійна етика юриста. Навчальний посібник. 2-е вид., доповнене. Київ: Алерта, 2022. 246 с.
4. Марченко О. В. Юридична деонтологія: навч. посіб. Дніпро: ДДУВС, 2025. 168 с.
5. Пендюра М.М. Поліцейська деонтологія: курс лекцій. Київ: 7БЦ, 2021. 277 с.

Допоміжна література:

1. Арабаджи Н.Б. Юридична деонтологія: навчально-методичний посібник для здобувачів вищої освіти спеціальності 081 «Право» Міжнародного гуманітарного університету. Одеса, 2023. 72 с.
2. Аронов Я. Професійна культура юриста та її значення у професійній практиці. Університет економіки та права «КРОК». Київ. 2020. 223 с.
3. Базь А.В. Правові конфлікти: способи їх вирішення та попередження. Національний авіаційний університет. Київ. 2020. 113 с.
4. Бондаренко, Л. О. Психолого-правова деонтологія як етична основа діяльності практичного психолога у правоохоронній системі. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Сер.: Психологія. 2023. Т. 34 (73), № 2. С. 75-79
5. Бояров В.І., Костюк В.Л., Куценко О.М. Юридична етика: навчальний посібник. Харків: Право, 2021. 212 с.
6. Гладчук Д.І. Міжнародні деонтологічні стандарти поліцейської діяльності у сфері забезпечення прав людини. Альманах міжнародного права. Випуск 24, 2020. С. 88-96
7. Грищенко Н.В. Деонтологічна складова професійної підготовки працівників поліції. Підготовка поліцейських в умовах реформування системи МВС України: зб. наук. пр. Харків : ХНУВС. 2020. С. 22-24.
8. Данильчук О.А. Основи професійної етики юриста. Київ: Ліра-К, 2021. 240 с.
9. Казначеев Д.Г., Настич Т.М. Забезпечення принципу гендерної рівності у правоохоронній діяльності. Підготовка поліцейських в умовах реформування системи МВС України: зб. наук. пр. Харків : ХНУВС. 2020. С. 31-33.
10. Каленіченко Л. І., Слинько Д. В. Особливості діяльності національного агентства з питань запобігання корупції в умовах воєнного стану. Право і безпека. 2023. № 1(88). С. 25-34.
11. Каленіченко Л. І., Слинько Д. В. Поняття, ознаки та види корупції. Право і безпека. 2022. № 1(84). С. 39-46.
12. Ковбаса В.М., Кусько Р.В., Дрозд Т.В. Діяльність національної поліції в умовах воєнного стану: окремі проблемні питання. Юридичний науковий електронний журнал. 2022. № 6. С. 245-248.
13. Колодій А.М., Олефіренко Т.С. Етика юриста. Київ: Академія, 2019. 256 с.
14. Коментар Міжнародної асоціації юристів (ІВА) «Міжнародні принципи поведінки юристів».
15. Кулініч О.А. Юридична деонтологія: курс лекцій. Харків: Фоліо, 2020. 180 с.
16. Курс лекцій з юридичної деонтології: навч. посіб. / за ред. Логвиненка І.А., Невзорова І.Л. Харків, 2022. 184 с.
17. Литвиненко І.О. Юридична деонтологія та професійна відповідальність. Одеса: Астропринт, 2019. 230 с.

18. Переш І.Є., Щока С.В. Становлення юридичної деонтології: ключові етапи в еволюції правничої професії. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право.. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Право*. 2025. Випуск 89. Том 1. С. 127–135.
19. Попадіна Ю. Ю. Організація та діяльність органів прокуратури в умовах воєнного стану. Українське суспільство в умовах воєнного стану: сучасні виклики та напрямки розвитку: матеріали Всеукр. наук. конф. молодих вчених (м. Одеса, 6 червня 2022 р.). Одеса: Фенікс. 2022. С.177-179.
20. Світлишина І.А. Сушицька Ю.О. Банкрутство фізичної особи, з врахуванням особливостей етики в сфері банкрутства. Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія: Юридична. 2022. Вип. 32. С.24-30
21. Сливка С.С. Юридична деонтологія. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 328 с.
22. Сушицька Ю.О., Світлишина І.А., Войтович Н.Ф. Значення етичної поведінки юриста для відновлення бізнесу, що зазнав втрат у зв'язку з повномасштабним вторгненням в Україну. Академічні візії. Розділ Право. 2022. Вип. 14. С. 1-11.
23. Тетарчук І.В. Юридична деонтологія. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. Київ: Центр учбової літератури, 2022. 158 с.
24. Червинська Т.Г. Етика юриста: сучасні виклики і стандарти. Харків: Право, 2020. 198 с.
25. Шевченко А.В. Юридична деонтологія в контексті правової системи України. Львів: Світ, 2022. 210 с.

Нормативно-правові акти:

1. Бангалорські принципи поведінки суддів від 19 травня 2006 року: Резолюція Економічної та Соціальної Ради ООН 27 липня 2006 року № 2006/23. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_j67.
2. Європейські інструкції з питань етики та поведінки прокурорів, прийняті на конференції Генеральних прокурорів Європи 24–26 січня 2005 року. URL: <http://mir.zavantag.com/pravo/387069/index.html?page=8>.
3. Загальна Декларація прав людини від 10 грудня 1948 р. *Офіційний вісник України* 2008 р. № 93. С. 89. Ст. 3103.
4. Загальний кодекс правил для адвокатів країн Європейського Співтовариства від 1 жовтня 1988 р. *Бюлетень законодавства і юридичної практики України*: Адвокатура в Україні. 2000. № 1.
5. Кодекс професійної етики приватних виконавців, Затверджений Рішенням Першого З'їзду приватних виконавців України № 1 від 14 листопада 2017 року.
6. Кодекс професійної етики та поведінки прокурорів: Кодекс від 27.04.2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0001900-17>.
7. Комюніке Конференції Міністрів країн Європи, відповідальних за сферу вищої освіти «Загальноєвропейський простір вищої освіти - досягнення цілей», м. Берген, 19-20 травня 2005 року. Збірник поточного законодавства, нормативних актів, арбітражної та судової практики. 2005. № 25.
8. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. №30. Ст. 141.
9. Положення про Міністерство внутрішніх справ: Постанова Кабінету Міністрів України № 878 від 28 жовтня 2015 року. *Офіційний вісник України*. 2015. № 89. С. 43. Ст. 2972.
10. Положення про органи досудового розслідування Національної поліції України: Наказ Міністерства внутрішніх справ України № 570 від 06.07.2017 року. *Офіційний вісник України*. 2017. № 72. С. 65. Ст. 2212.
11. Правила адвокатської етики, затверджені Звітно-виборним з'їздом адвокатів України 2017 року 09 червня 2017 року зі змінами затвердженими З'їздом адвокатів України 2019 року 15

лютого 2019 року. URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/pravila/2019-03-15-pravila-2019_5cb72d3191e0e.pdf.

12. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 27. ст. 282.
13. Про Вищий антикорупційний суд: Закон України від 07.06.2018 № 2447-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2018. № 24. Ст.212.
14. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 37-38. С. 2716, Ст. 2004.
15. Про Вищу раду правосуддя: Закон України від 21.12.2016 № 1798-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 7-8. Ст. 50.
16. Про День юриста: Указ Президента України від 16 вересня 1997 року № 1022/97. *Урядовий кур'єр*. 1997.
17. Про Державне бюро розслідувань: Закон України від 12.11.2015 № 794-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 6. ст. 55.
18. Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів: Закон України від 23 грудня 1993 р. № 3781-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 11. Ст. 50.
19. Про Державну митну службу України: Указ Президента України від 29.11.1996 № 1145/96. *Урядовий кур'єр*. 1996. №228.
20. Про державну службу: Закон України від 10 грудня 2015 р. № 889-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 4. Ст. 43.
21. Про дисциплінарний статут Національної поліції України: Закон України від 15 березня 2018 р. № 2337-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2018. № 29. Ст. 233.
22. Про Європейський кодекс поліцейської етики: Рекомендація Rec (2001) 10 Комітету Міністрів державам-учасницям Ради Європи : ухвалена Комітетом міністрів 19 вересня 2001 на 765-му засіданні заступників міністрів. 50 с. URL: <http://pravo.org.ua/files/Criminal%20justice/rec1.pdf>
23. Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві: Закон України від 23 грудня 1993 року. № 3782-XII. *Відомості Верховної Ради*. 1994. № 11. Ст.51.
24. Про затвердження Загальних правил етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування: Наказ, Правила від 05.08.2016 № 158. *Офіційний вісник України*. 2016. № 74. С. 51. Ст. 2493.
25. Про затвердження Загального положення про юридичну службу міністерства, іншого органу виконавчої влади, державного підприємства, установи та організації: Постанова Кабінету Міністрів України від 26 листопада 2008 р. № 1040. *Офіційний вісник України*. 2008. № 93. С. 13. Ст. 3068.
26. Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності: Постанова Кабінету Міністрів України; Умови від 30.12.2015 № 1187. *Офіційний вісник України*. 2016. №7. С. 23. Ст. 345.
27. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 226. *Офіційний вісник України*. 2015. № 38. С. 194. Ст. 1147.
28. Про затвердження Положення про Дисциплінарну комісію приватних виконавців: наказ Міністерства юстиції України від 27.11.2017 № 3791/5. *Офіційний вісник України*. 2017. № 94. С. 178. Ст. 2877.
29. Про затвердження Положення про Кваліфікаційну комісію приватних виконавців: наказ Мін'юсту України від 27.11.2017 № 3792/5. *Офіційний вісник України*. 2017. № 94. С. 182. Ст. 2878.
30. Про затвердження Положення про міжрегіональні управління Міністерства юстиції України: Наказ Міністерства юстиції України; Положення від 23.06.2011 № 1707/5. *Офіційний вісник України*. 2011. № 49. С. 9. Ст. 1984.

31. Про затвердження Положення про Міністерство юстиції України: Постанова Кабінету Міністрів України; Положення від 02.07.2014 № 228. *Офіційний вісник України*. 2014. № 54. С. 88. Ст. 1455.
32. Про затвердження Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти: Наказ МОН України від 15 липня 1996 р. №245. *Інформаційний збірник Міністерства освіти України*. 1996. №22. С.3.
33. Про затвердження положень про Державну податкову службу України та Державну митну службу України: Постанова Кабінету Міністрів України; Положення від 06.03.2019 № 227. *Офіційний вісник України* 2019. № 26. С. 10. Ст. 900.
34. Про затвердження Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України: Наказ Міністерства юстиції України; Порядок від 22.02.2012 № 296/5. *Офіційний вісник України*. 2012. № 17. С.66. Ст. 632.
35. Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах): Постанова Кабінету Міністрів України; Порядок, Перелік від 23.03.2016 № 261. *Офіційний вісник України*. 2016. № 29. С. 13. Ст. 1164.
36. Про затвердження Порядку присудження наукових ступенів: Постанова Кабінету Міністрів України; Порядок, Перелік від 24.07.2013 № 567. *Офіційний вісник України*. 2013. № 64. С. 77. Ст. 2328.
37. Про затвердження Порядку проведення конкурсу на зайняття посад державної служби: постанова Кабінету Міністрів України від 25.03.2016 р. *Офіційний вісник України*. 2016. № 28. Ст. 1116.
38. Про затвердження Порядку проведення конкурсу на зайняття посад державної служби: постанова Кабінету Міністрів України від 25.03.2016 р. № 246. *Офіційний вісник України*. 2016. № 28. Ст. 1116.
39. Про затвердження Правил етичної поведінки поліцейських: Наказ, Правила від 09.11.2016 № 1179. *Офіційний вісник України*. 2017. № 2. С. 522. Ст. 55.
40. Про затвердження Правил етичної поведінки працівників апарату Міністерства юстиції України та його територіальних органів: Наказ Міністерства юстиції України; Правила від 21.09.2017 № 2952/5. *Офіційний вісник України*. 2017. № 76. С. 163. Ст. 2357.
41. Про затвердження Правил професійної етики нотаріусів України: Наказ Міністерства юстиції України; Правила від 04.10.2013 № 2104/5. *Офіційний вісник України*. 2013. №82. С. 580. Ст. 3070.
42. Про затвердження Типового положення про юридичну клініку вищого навчального закладу України: Наказ МОН України від 03 серпня 2006 р. № 592. *Офіційний вісник України*. 2006. № 32. Ст. 2365.
43. Про Конституційний Суд України: Закон України від 13.07.2017 № 2136-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 35. Ст.376.
44. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 26.11.2015 № 848-VIII. *Відомості Верховної Ради*. 2016. № 3. Ст.25.
45. Про Національну поліцію: Закон України від 2 липня 2015 р. № 580-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 40–41. Ст. 379.
46. Про Національну програму правової освіти населення: Указ Президента України від 18 жовтня 2001 року № 992/2001. *Офіційний вісник України*. 2001. № 43. Ст. 1921.
47. Про незалежність судової влади: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 13.06.2007 № 8. *Вісник господарського судочинства*. 2007. № 4. С. 6.
48. Про нотаріат: Закон України від 02.09.1993 № 3425-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1993, № 39, ст.383.
49. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18.02.1992 № 2135-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 22. ст. 303.

50. Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук: Наказ МОН України, Вимоги від 23.09.2019 № 1220. *Офіційний вісник України*. 2019. № 81. С. 65. Ст. 2780.
51. Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів: Закон України від 02.06.2016 № 1403-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 29. ст.535.
52. Про освіту: Закон України від 5 вересня 2017 року № 2145-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 38-39. Ст. 380.
53. Про порядок складення присяги судді особою, вперше призначеним на посаду: Указ Президента України від 06.04.2011 № 380/2011. *Офіційний вісник України*. 2011. №28. С.30. Ст. 1158.
54. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 № 1697 –VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015, № 2-3, ст.12.
55. Про Службу безпеки України: Закон України від 25.03.1992 № 2229-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 27. ст. 382.
56. Про статус народного депутата України: Закон України від 17.11.1992 № 2790-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 3 ст. 17.
57. Про статус народного депутата України: Закон України від 17.11.1992 № 2790-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 3 ст. 17.
58. Про судову експертизу: Закон України від 25.02.1994 № 4038-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 28. Ст. 232.
59. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 № 1402-VIII. *Відомості Верховної Ради*. 2016. № 31. ст.545.
60. Про утворення міжрегіональних територіальних органів Міністерства юстиції України: Наказ Міністерства юстиції України; Перелік від 16.10.2019 № 3173/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v3173323-19>
61. Спеціальні вимоги до осіб, які претендують на зайняття посад державних виконавців територіальних органів державної виконавчої служби: наказ Міністерства юстиції України від 07.11.2016 № 3005/5. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1444-16/para4#n4>
62. Спеціальні вимоги до рівня професійної компетентності державних виконавців та керівників органів державної виконавчої служби: наказ Міністерства юстиції України від 21.10.2016 № 3005/5. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1444-16/para4#n4>
63. Стандарти професійної відповідальності та викладення основних обов'язків і прав прокурорів, прийняті Міжнародною асоціацією прокурорів 23.04.1999 р. URL: [https://www.iap-association.org/getattachment/Resources-Docummentation/IAP-Standards-\(1\)/Ukrainian.pdf.aspx](https://www.iap-association.org/getattachment/Resources-Docummentation/IAP-Standards-(1)/Ukrainian.pdf.aspx)
64. Статут Асоціації приватних виконавців, Затверджений Рішенням Першого З'їзду приватних виконавців України № 1 від 14.11.2017 р. URL: <http://www.ae.org.ua/wp-content/uploads/2016/12/%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%82-%D0%90%D0%9F%D0%92%D0%A3.pdf>
65. Щодо Положення про організацію наукової, науково-технічної діяльності у вищих навчальних закладах III та IV рівнів акредитації: Наказ МОН України від 1 червня 2006 р. № 422. *Офіційний вісник України*. 2006. № 46. Ст. 3095.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. <http://www.portal.rada.gov.ua> - офіційний веб-сайт Верховної Ради України.
2. <http://www.president.gov.ua> - офіційний веб-сайт Президента України.
3. <http://www.kmu.gov.ua> -офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України.
4. <http://www.court.gov.ua> - офіційний веб портал судової влади в Україні.
5. <https://supreme.court.gov.ua> - офіційний веб-сайт Верховного Суду України.
6. <http://www.ccu.gov.ua/> - офіційний веб-сайт Конституційного суду України.

7. <https://www.npu.gov.ua/> - офіційний веб-сайт Національної поліції України.
8. <http://www.nbuv.gov.ua> - Національної бібліотеки України ім. В.І.Вернадського.
9. <http://www.catalogue.nplu.org> - Національна парламентська бібліотека України.

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)